Hyväksytty
16. edustajakokouksessa
2. 4. 1972

Suomen kommunistisen puolueen

lähiajan tavoitteet

poliittinen asiakirja

SISÄLLYS

I

Aikakautemme luonne ja kehitysnäköalat, Suomen ulkopolitiikka ja kansainväliset suhteet 3

Suomen asema ja politiikka 6

Kansainvälinen integraatiokehitys ja Suomi 7

Suomen ja Neuvostoliiton yhteistoimintasuhteiden kehittäminen 10

II

Suomi valtiomonopolistisen kapitalismin kriisin kourissa 12

Yhteiskunnan sosiaalisen rakenteen muutokset 14

III

Tämän hetken tärkeimmät vaatimukset 18

kansallistaminen 18

teollistaminen 19

asuntorakennustuotanto 20

maa- ja maatalouspolitiikka 20

palkkapolitiikka 22

veropolitiikka 22

sosiaaliturvapolitiikka 23

terveydenhuolto 24

liikuntapolitiikka 25

elinympäristön suojeleminen 25

kulttuuripolitiikka 26

demokraattiset oikeudet 29

IV

Demokraattisen yhteistyön puolesta oikeiston pyrkimyksiä vastaan 33

Työväen yhteistoiminnan rakentaminen 35

V

Suomen kommunistinen puolue ja kansainvälinen kommunistinen liike 38

I

Aikakautemme luonne ja kehitysnäköalat, Suomen ulkopolitiikka ja kansainväliset taistelutehtävämme

Elämme kapitalismista sosialismiin siirtymisen aikakautta. Sen keskeisen sisällön muodostaa suuri yleismaailmallinen taistelu, jota käydään rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta taistelevien edistyksen voimien ja imperialistisen taantumuksen välillä. Koko maailman puitteissa käytävä luokkataistelu on tullut meidän aikanamme yhä laajemmaksi ja ankarammaksi.

Tämä historiallinen taistelu ulottuu kaikille yhteiskunnallisen elämän aloille. Se käsittää talouden ja politiikan, ideologian ja kulttuurin.

Imperialistinen maailmanjärjestelmä on kansojen rauhan, vapauden ja turvallisuuden vihollinen. Vaikka se ei olekaan vahvistunut, ovat sen aggressiiviset piirteet yhä enemmän lisääntyneet. Se on vakava uhka kansojen rauhaa ja riippumattomuutta vastaan. Sen hyökkäyksen pääkohteena on sosialistinen maailmanjärjestelmä. Imperialismin hyökkäyspolitiikan vuoksi ihmiskunta elää edelleenkin ydinaseilla käytävän sodan uhkan alaisena.

Nykyaikaisen kapitalismin kriisi ulottuu yhteiskunnallisen toiminnan kaikille aloille. Se on syventynyt siirryttäessä 1970-luvulle. Viime vuodet ovat osoittaneet valtio-

monopolistisen säätelytoimenpiteiden tehottomuuden. Kapitalististen maiden talouden yleinen kriisi jatkuu ja ilmenee kärkevinä ylituotanto-, valuutta- ja finanssikriiseinä. Tieteen ja tekniikan voimakas eteneminen ei ole edistänyt kapitalismin vakautumista. Päinvastoin kapitalistisen järjestelmän epävakaisuus on lisääntynyt, sille ovat ominaisia suuret yhteiskuntapoliittiset järistykset. Kapitalistisen yhteiskunnan ideologian, kulttuurin ja moraalin aloilla vallitsee syvä kriisi. Kapitalismi ei kykene ratkaisemaan nykyajan taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä ongelmia. Se ei kykene tyydyttämään työtätekevien kansanjoukkojen tarpeita. Se tarjoaa ihmiskunnalle riiston jatkumista, hyökkäyssotia, turvattomuutta.

Imperialismi ja kapitalismi eivät kuitenkaan kykene enää määräämään ihmiskunnan kohtaloita. Moskovassa v. 1969 pidetty kommunististen ja työväenpuolueiden kansainvälinen neuvottelukokous totesi, että "ihmiskunnan kehityksen valtatien määräävät sosialistinen maailmanjärjestelmä, kansainvälinen työväenluokka ja kaikki vallankumoukselliset voimat".

Neuvottelukokousta edeltänyt aika ja sen jälkeen kuluneet vuodet ovat osoittaneet suoritetun arvion oikeaksi. Sosialistinen maailmanjärjestelmä on edelleen voimistunut, sen merkitys maailman kehitysprosessissa on jatkuvasti kasvamassa. Kapitalististen maiden työväenluokka ja kansallinen vapautusliike ovat saavuttaneet eräistä takaiskuista huolimatta huomattavia voittoja, kansojen samaan suuntaan tapahtuva suuri imperialisminvastainen taistelu on tuonut merkittäviä tuloksia. Sillä on voitu torjua kolmannen maailmansodan syttyminen.

Sosialistisen maailmanjärjestelmän vaikutus ihmiskunnan kehitykseen olisi vielä huomattavasti nykyistä merkittävämpi, jos myös Kiina osallistuisi siihen tehokkaasti eikä vaikeuttaisi hajotustoiminnallaan sosialististen maiden, kansainvälisen työväenliikkeen ja kansallisten vapausliikkeiden yhteistä taistelua.

Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden ja kaikkien rauhanvoimien kasvava vaikutus näkyy erityisesti Euroopassa, jossa edellytykset Euroopan turvallisuusjärjestelmän toteuttamiselle ovat kasvaneet. Toisaalta ei ole aliarvioitava uusfasististen voimien järjestäytymistä ja imperialististen voimien aktiivista pyrkimystä estää jännityksen lieveneminen ja rauhanomainen rinnakkainolo Euroopassa. Lähi-idässä näiden voimien toiminta on johtanut tilanteen huononemiseen. Murskaavista tappioistaan huolimatta imperialistit uhkaavat vapautuneiden maiden kansallista riippumattomuutta ja jatkavat hyökkäyksiään kansallisia vapausliikkeitä vastaan myös muualla tuottaen kansoille suunnattomia kärsimyksiä ja tuhoa.

Sosialistinen maailmanjärjestelmä on avannut ihmiskunnalle näköalan imperialismista vapautumiseen ja ihmiskunnan perusongelmien ratkaisemiseen. Se on käytännössä osoittanut, että kansantalouden suunnitelmallinen, pulavapaa ja nopea kehitys on mahdollinen, että uusi yhteiskuntajärjestelmä kykenee luomaan edellytykset todelliselle kansanvallalle ja siten turvaamaan sosiaaliset ja poliittiset oikeudet työtätekeville väestökerroksille. "Sosialistisen demokratian täydellisemmäksi kehittäminen, tuotantovoimien nousu, poliittinen ja kulttuurillinen edistys, inhimillisten ja moraalisten arvojen paremmuus lisäävät sosialismin vaikutusta työtätekeviin kaikkialla maailmassa ja vahvistavat sosialismin asemia koko maailmaan vaikuttavassa taistelussa imperialismia vastaan", totesi kommunististen ja työväenpuolueiden neuvottelukokous.

Suomen asema ja politiikka

Aikamme perusvoimien, imperialismin ja sitä vastustavien voimien, välisessä suuressa taistelussa Suomi ei voi olla puolueeton.

Kansainvälinen imperialismi tekee jatkuvasti yrityksiä saadakseen maamme yhä läheisempään liittoon kanssaan vaikeuttaen Suomen ja sosialististen valtioiden, ennen kaikkea Neuvostoliiton kanssa harjoitettavaa yhteistyötä. Tässä toiminnassa se nojautuu maamme suurpääomaan ja oikeistovoimiin.

Kansallisten etujemme mukaista on päinvastainen tie. Taistelemalla imperialistista politiikkaa vastaan Suomi voi antaa merkittävän panoksensa rauhan ja kansojen vapauden hyväksi. Viime vuosien kehitys tarjoaa tästä eräitä myönteisiä esimerkkejä.

Kommunistinen puolue ei voi antaa tukeaan passiiviselle odottelulle, puolueettomuuden verhossa tapahtuvalle syrjäänvetäytymiselle imperialismin ja sitä vastustavien voimien välisestä taistelusta. Se vastustaa militaristista turvallisuuspoliittista ajattelua, joka keskittää päähuomionsa maamme puolustusvoimien paisuttamiseen. Tärkeintä turvallisuuspolitiikassa on aktiivinen rauhanpolitiikka.

Maamme ulkopolitiikassa on otettava huomattavia askelia eteenpäin, aktiiviseen, tehokkaaseen rauhanpolitiikkaan, jota toteuttaessaan maamme voi antaa merkittävän panoksensa edistyksen voimien suurelle taistelulle rauhan ja kansojen turvallisuuden puolesta.

Tätä periaatetta seuraten maamme koko ulkopolitiikan tulee

1) edistää kansojen rauhantaistelua, lujittaa rauhanomaista rinnakkainoloa yhteiskuntajärjestelmiltään erilaisten valtioiden välillä,

2) kehittää Suomen ja sosialististen maiden, ennen kaikkea Suomen ja Neuvostoliiton välistä yhteistoimintaa talouden, politiikan ja kulttuurin aloilla,

3) toimia Euroopan turvallisuuden, Euroopan valtioiden turvallisuuskonferenssin sekä maanosamme valtioiden ja kansojen yhteistoiminnan puolesta niiden periaatteiden pohjalla, joita Neuvostoliitto ja muut Euroopan sosialistiset valtiot ovat esittäneet,

4) vaatia Saksan demokraattisen tasavallan kansainvälisoikeudellista tunnustamista ja normaalien diplomaattisten suhteiden solmimista sen kanssa riippumatta Saksan liittotasavallan asenteista,
5) tukea siirtomaakansojen vapaustaistelua ja kehitysmaiden taistelua riippumattomuutensa puolesta,
6) toimia fasistisen diktatuurin järjestelmien, rodullisen, kielellisen ja uskonnollisen sorron hävittämiseksi maailmasta.

Suomen kommunistinen puolue pitää tällä hetkellä maailman rauhantahtoisten, imperialisminvastaisten voimien yhteisenä suurena tehtävänä tukea Vietnamin, Kambodzhan ja Laosin kansoja niiden taistelussa amerikkalaisia maahantunkeutujia vastaan, vaatia Amerikan imperialistien ja sen liittolaisten sotavoimien vetämistä pois Indokiinasta sekä tukea arabikansojen taistelua, jota ne käyvät vapautensa, riippumattomuutensa ja kansallisen edistyksen sekä Israelin miehittämien alueiden palauttamisen puolesta.

Suomen kommunistinen puolue on valmis yhteistoimintaan kaikkien niiden voimien kanssa, jotka pyrkivät rauhan ja kansojen turvallisuuden lujittamiseen. Se toimii tarmokkaasti sen puolesta, että Suomen kansan laajat joukot osallistuisivat aktiivisesti yleismaailmalliseen taisteluun sodanuhkaa ja imperialistista sortoa vastaan.

Kansainvälinen integraatiokehitys ja Suomi

Nykyisellä taloudellisella yhdentymiskehityksellä ja kansainvälisellä taloudellisella yhteistyöllä on perustansa tieteellisteknisessä vallankumouksessa, tarpeessa kehittää tuotantoa yhä suuremmissa puitteissa, yhä kasvavin pääomasijoituksin ja tekniikan uusimpiin keksintöihin nojautuen.

Sosialististen maiden taloudellinen yhteistyö on edistänyt siihen osallistuvien maiden tuotannon nousua ja niiden

kaikkien etujen mukaisen kansainvälisen työnjaon kehittämistä ilman itsenäisyyttä loukkaavia ylikansallisia elimiä. Se antaa suuria mahdollisuuksia yhteiskunnallisen tuotannon kehittämiselle.

Kapitalistinen valtiomonopolistinen integraatio johtaa suljettujen talousliittojen muodostumiseen. Se aiheuttaa vakavia yhteiskunnallisia epäkohtia, uusia vastakohtaisuuksia ja ristiriitoja. Se johtaa suurimpien monopolien herruuteen liittoutumien sisällä, ankaraan kilpataisteluun ryhmittymien kesken, työväenluokan riiston voimistumiseen ja muiden suurten väestöryhmien — mm. työtätekevän viljelijäväestön ja pienyrittäjien — kasvaviin vaikeuksiin. Se merkitsee markkinaongelman vaikeutumista entisestään, valuuttakriisien ilmenemistä yhä kärkevämpinä, kehitysalueiden ja syrjäisten alueiden ongelmien syvenemistä.

Suomen työväenluokan ja muiden työtätekevien väestöryhmien kokemukset maamme assosioitumisesta EFTA:an ovat kielteisiä. Liittyminen ei ole merkinnyt sellaista markkinaongelmien helpottumista, jota liittymistä puoltaneet lupailivat. Se on aiheuttanut lisävaikeuksia eräille kotimarkkinateollisuuden aloille. Se on merkinnyt työttömyysongelman säilymistä erittäin vaikeana, ennätysmäistä maastamuuttoa ja alueellisten ja tuloerojen kasvua. Sen seurauksena Suomen ja Neuvostoliiton kaupan osuus maamme ulkomaankaupassa on supistunut.

Nämä seuraukset on otettava huomioon arvioitaessa keskusteluja, joita maamme hallitus käy "kaupallisista järjestelyistä" Suomen ja EEC:n kesken.

Euroopan talousyhteisö on suurmonopolien etuja ajava suljettu ja ylikansallinen poliittinen ja taloudellinen liittoutuma, jolla on kiinteä yhteys NATO:on. Suomen liittäminen muodossa tai toisessa EEC:n jäseneksi tai maamme sitominen esim. vapaakauppasopimuksella sen yhteyteen on täysin ristiriidassa Suomen ulkopolitiikan peruslinjan kanssa. Vapaakauppasopimus EEC:n kanssa merkitsisi vakavia kielteisiä seuraamuksia maamme talous-

elämälle ja vahingoittaisi työväenluokan, viljelijäväestön ja pienyrittäjien etuja. Vapaakauppasopimus voimistaisi pääomien keskittymistä, työväenluokan riistoa, työttömyyden ja maastamuuton kasvua, tuloeroja ja alueellisia eroja. Se merkitsisi käytännössä länsituonnin paisumista ja maamme maksutaseongelman kärjistymistä. Useat keski- suuret ja pienet yritykset kohtaisivat voittamattomia vaikeuksia joutuessaan läntisten suurmonopolien puristukseen. Sidonnaisuus EEC:hen merkitsisi maamme talouselämän entistä kiinteämpää sitomista epävakaisiin ja kriisiherkkiin kapitalistisiin markkinoihin. Maamme talouselämä joutuisi siten yhä alttiimmaksi kapitalistisen maailman talous- ja finanssikriisien kielteisille vaikutuksille. SKP vastustaa päättävästi maamme liittämistä missään muodossa EEC:n yhteyteen. Puolue kannattaa kansainvälisen taloudellisen yhteistyön ja kaupan laajentamista siten, että se tapahtuu ketään syrjimättä ja vastaa kaikkien osapuolten etuja.

SKP kehottaa kaikkia jäseniään ja kannattajiaan toimimaan päättävästi yhteisrintamassa kaikkien maamme itsenäisyyttä ja työtätekevän väestön elinetuja puoltavien piirien kanssa sen puolesta, että nykyiset suunnitelmat Suomen sitomisesta EEC:n yhteyteen torjutaan.

Jos halutaan toimia Suomen kansallisten etujen ja kansan laajojen joukkojen elinetujen puolesta, on laajennettava taloudellista yhteistyötä ja kauppaa suhdannevaihteluista vapaiden ja nopeasti kehittyvien sosialististen maiden kanssa. Siksi maamme on omalta osaltaan tehtävä konkreettisia Suomen ja SEV:n välisten suhteiden kehittämistä koskevia ehdotuksia.

Suomen ja Neuvostoliiton yhteistoimintasuhteiden kehittäminen

Suomen ja Neuvostoliiton väliset hyvät luottamukselliset yhteistoimintasuhteet ovat maamme rauhan ja riippumat-

tomuuden, kansamme turvallisuuden ja hyvinvoinnin tärkein kulmakivi.

Koskaan historiansa aikana Suomen kommunistinen puolue ei ole lakannut toistamasta tätä totuutta Suomen kansalle. Tällä hetkellä sen ovat omaksuneet laajemmat väestökerrokset kuin koskaan aikaisemmin.

Se kausi, jolloin Neuvostoliiton-vastainen asenne kohotettiin valtiollisen politiikkamme tärkeimmmäksi ohjeeksi, merkitsi työtätekeville kansalaispiireille turvattomuutta ja perusvapauksien loukkaamista. Se merkitsi taantumuksellisimman porvariston seikkailupolitiikkaa, ajautumista liittoihin imperialististen valtioiden, viime kädessä fasistisen Saksan kanssa, sotaa maailman ensimmäistä sosialistista valtiota vastaan.

Toisen maailmansodan jälkeen ystävyyden ja yhteistyön asenteista lähtenyt ulkopolitiikkamme on merkinnyt maamme ja kansamme riippumattomuuden ja turvallisuuden vahvistumista, hedelmällistä kansainvälistä yhteistyötä ja kansainvälisen arvovallan kohoamista. Työtätekevien väestökerrosten kannalta tämä kausi on merkinnyt turvallisuuden vahvistumista.

Suomen kommunistisen puolueen nimi liittyy kaikkiin niihin toimenpiteisiin, joilla on lujitettu rauhaa ja ystävyyttä Suomen ja Neuvostoliiton välillä. Maanalaisuuden kaudella käymällään tienraivaajataistelulla puolue rakensi perustaa sille uudelle ulkopolitiikalle, joka maassamme aloitettiin toisen maailmansodan jälkeen. Se oli keskeisenä voimana ja ainoana puolueena taistelussa Suomen ja Neuvostoliiton ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen puolesta vuonna 1948. Se on kaikin voimin ollut mukana taistelussa kaikkien maittemme yhteistoiminnan kehittämistä koskevien aloitteiden puolesta viime vuosina.

Yhteistoimintapolitiikan tukena on tänään Suomen kansan suuren enemmistön varaukseton kannatus. Ystävyyspolitiikan kannalla vakuuttavat tänään olevansa myös

maamme kaikki poliittiset puolueet. Tästä huolimatta maassamme on tänäänkin vaikutusvaltaisia voimia, jotka häiritsevät ystävyyspolitiikan harjoittamista, jatkavat hyökkäilyjä Neuvostoliittoa vastaan, lietsovat voimakkaasti kansallisuuskiihkoa, pyrkivät saattamaan epäilyksenalaiseksi Neuvostoliiton harjoittaman rauhanpolitiikan, tekevät kaikkensa häiritäkseen Suomen ja Neuvostoliiton taloudellisten suhteiden kehittämistä selittäen sen muka epäedulliseksi maallemme.

Yhä keskeisempi merkitys maittemme välisissä suhteissa on taloudellisella ja tieteellisteknisellä yhteistyöllä. Päähuomio on tässä yhteistyössä nyt kiinnitettävä jo sovittujen ja parhaillaan neuvottelujen kohteena olevien yhteisten suurhankintojen ja rakennuskohteiden toteuttamiseen. On tarpeen saada aikaan pitkän tähtäyksen rakennustyösuunnitelma suurista yhteistyökohteista. Varsinkin puunjalostusteollisuuden, kemianteollisuuden ja kaivosteollisuuden aloilla on suuria mahdollisuuksia yhteistoimintaan. Eräs tulevaisuuteen suuntautuva suuri kohde on Kostamussuunnitelman toteuttaminen.

Maamme talouselämän kehittämisessä on keskeinen merkitys Neuvostoliiton kanssa käytävällä kaupalla. On pyrittävä tämän kauppavaihdon rakenteen muuttamiseen ja laajentamiseen. Erityinen huomio on kiinnitettävä koneiden ja laitteiden ja muiden valmiiden tuotteiden tuontiin.

Ystävyys-, yhteistyö- ja avuntosopimuksen pohjalla tapahtuvaa Suomen ja Neuvostoliiton yhteistoimintasuhteiden kehittämistä ja kansojemme ystävyyden lujittamista on jatkettava ja entisestään laajennettava.

Neuvostoliittoa, sen historiallista tietä ja saavutuksia on tehtävä tunnetuksi ja torjuttava oikeiston neuvostovastainen parjaus. Maittemme välinen taloudellinen ja tieteellistekninen yhteistoiminta on kehitettävä uudelle, korkeammalle tasolle.

II

Suomi valtiomonopolistisen kapitalismin kriisin kourissa

Elämme valtiomonopolistisen kapitalismin kriisin kärjistymisen kautta.

Luonnehtiessaan nykyajan valtiomonopolistista kapitalismia kommunististen ja työväenpuolueiden Moskovassa vuonna 1969 pidetty neuvottelukokous totesi:

"Entistä laajemmassa mitassa käytetään sellaisia keinoja kuin tuotannon ja pääomien monopolistisen keskittämisen kannustamista valtion tukitoimenpitein, kansantulon entistä suuremman osan siirtämistä niille valtion toimesta, armeijan tilausten sijoittamista monopoleille, teollisuuden kehittämis- ja tutkimusohjelmien rahoittamista valtion varoilla, valtakunnallisen talouskehitysten ennusteiden ja kehitysongelmien laatimista, imperialistista integroitumispolitiikkaa ja uusia pääomien maastaviennin muotoja."

Neuvottelukokous totesi myös, että valtiomonopolistinen sääntely ei kuitenkaan kykene sitomaan kapitalististen markkinoiden luonnonvoimaisuutta. Tieteellistekninen vallankumous tarjoaisi ihmiskunnalle ennen näkemättömiä mahdollisuuksia luonnon hyväksikäyttämiseen, valtavien aineellisten rikkauksien luomiseen ja ihmisen luovan voiman moninkertaistamiseen. Mutta kapitalismi käyttää tieteellisteknistä vallankumousta yksityisten voittojensa lisäämiseen ja työntekijäin riiston tehostamiseen. Kaikki kapitalismin vanhat ristiriidat kärjistyvät ja syntyy uusia ristiriitoja.

Viime vuosien kehitys Suomessa on osoittanut nämä

neuvottelukokouksen yleisessä muodossa esittämät yhteenvedot oikeiksi myös Suomen kohdalla. Valtion puuttuminen talouselämän eri alueille on jatkuvasti kasvanut ja pyrkimykset sen toimesta tapahtuvaan taloudelliseen ohjelmointiin ja sääntelyyn ovat lisääntyneet. Siitä huolimatta kansantaloutemme kehitys on varsin epävakaista ja tasapainotonta. Maamme taloudellinen kasvu on koko 1960-luvunkin ollut erittäin epäyhtenäistä ja kansantaloutemme on seurannut varsin herkästi kapitalistisen maailman epävakaita markkinaheilahteluja. 1970-luku on alkanut jälleen kapitalistisella suhdannetaantumalla.

Samanaikaisesti on tapahtunut tuotannon ja pääomien voimakasta keskittymistä. Puolueemme tekemä yhteenveto suomalaisen yhteiskunnan "20 perheestä", joilla on talouden avainasemat hallussaan ja jotka sitä tietä vaikuttavat kaikkeen yhteiskunnalliseen toimintaan, pitää tänään paikkansa vielä selvemmin kuin tätä tutkimuksiin perustuvaa yhteenvetoa tehtäessä. Pääomien keskittymis- ja yhteensulautumisprosessi on viime vuosina entistäänkin nopeutunut. Yhä suuremmat rikkaudet kerääntyvät monopolien käsiin ja suuryhtiöiden asema on vain lujittunut.

Valtionmonopolistiseen kapitalismiin kuuluvia valtion sääntelytoimenpiteitä käytetään myös meillä monopolipääoman hyväksi. Niillä siirretään kansantulosta yhä suurempi osa monopoleille. Työläisten laajalla ja voimakkaalla taistelulla on kuitenkin voitu saada jossain määrin nousua reaalipalkkoihin. Työläiset ovat kuitenkin saaneet maksaa kalliin hinnan niistä vähäisistä parannuksista, joita he ovat taistellen saavuttaneet aineellisessa asemassaan. Sitä on mm. työn voimaperäistymisen huomattava kasvu, joka on voimistanut työläisten riistoa. Työväenluokan asemassa tapahtuneet suhteelliset parannukset eivät myöskään vastaa läheskään sitä, mitä pääoma on saanut tieteellistekniseltä vallankumoukselta.

Valtiomonopolistisella sääntelyllä pyritään turvaamaan suurpääoman korkeat voitot ja samalla nykyaikaisen suur-

teollisuuden tarvitsema tuotannon suunnittelu rajoittamalla nimellispalkkojen kohoaminen tuottavuuden puitteisiin sekä varmistamalla työrauha mahdollisimman pitkäksi ajaksi. Porvariston tavoitteena on tulopoliittisissa ratkaisuissa valtion toimenpitein sitoa ammattiyhdistysliikkeen kädet ja tehdä siitä valtiomonopolistisen kapitalismin koneiston osa sekä estää sitä käyttämästä joukkovoimaansa kapitalistisen yhteiskunnan tulonjaon perusteiden muuttamiseen. Puolue käy päättävää taloudellista, poliittista ja ideologista taistelua näitä pyrkimyksiä vastaan työväenluokan etujen mukaisten ratkaisujen puolesta. Työväenliikkeen on asetettava porvariston tulopoliittisten pyrkimysten vastapainoksi oma demokraattinen talouspoliittinen vaihtoehtonsa.

Kommunistisen puolueen ja kansandemokraattisen liikkeen sekä muiden demokraattisten voimien taistelulla on valtiovalta saatu eräissä yhteyksissä tukemaan toimenpiteitä, joita monopolipääoma ja oikeistopiirit ovat jyrkästi vastustaneet (atomivoimalat, sähköveturit, Nordek-suunnitelman kaatuminen, työsopimuslaki).

Yhteiskunnan sosiaalisen rakenteen muutokset

Valtiomonopolistisen kapitalismin kehitys on johtanut viime vuosien aikana huomattaviin yhteiskunnan sosiaalisen rakenteen muutoksiin.

Niistä merkittävin on työväenluokan lukumäärän ja merkityksen kasvu, sen kohoaminen entistä selvemmin keskeisemmäksi tekijäksi koko yhteiskunnassa

Kymmenistä tuhansista nuorista työntekijöistä on huomattava osa löytänyt paikkansa ammattiyhdistysliikkeessä ja muissa työväenluokan järjestöissä sekä osallistunut aktiivisesti palkkatyöläisten viime aikojen taisteluliikkeisiin. Myös porvaristo on kiinnittänyt huomiota työväenluokan

merkityksen kasvuun yhteiskunnassa. Sen ideologit ovat luoneet teorioita työväenluokan porvarillistumisesta. Niiden mukaan työväenluokka menettää taisteluominaisuutensa, integroituu, sopeutuu kapitalistiseen järjestelmään.

Porvariston ja sosialidemokraattisen oikeiston tavoitteena on työväenluokan integroiminen kapitalismiin. Kuluneet vuodet ovat kuitenkin osoittaneet tämän politiikan onnistuvan yhä huonommin. Työväenluokan riisto on jatkuvasti voimistunut, sen elämä on turvatonta ja sen edut joutuvat yhä selvempään ristiriitaan kapitalistien ja koko järjestelmän kanssa. Suurilla luokkakamppailuillaan, vaatimusliikkeillään ja avoimilla lakkotaisteluillaan palkkatyöväki onkin antanut vastauksen niille, jotka ovat väittäneet ristiriitojen ja kriisien muka hävinneen ja uskotelleet luokkasovinnon mahdolliseksi. Työväenluokka on taisteleva voima. Se haluaa ja kykenee taistelemaan luokkaetujensa, yhteiskunnallisen edistyksen puolesta. Työväen luokan edistynein osa ymmärtää työväenluokan suuren historiallisen tehtävän, kapitalismin kukistamisen ja sosialismin rakentamisen välttämättömyyden.

Kommunistinen puolue pitää työväenluokkaa yhteiskunnan uudistamisen puolesta käytävän taistelun perusvoimana. Se nojautuu työväenluokan kokemukseen ja taisteluvalmiuteen pyrkien samalla luomaan uusia siteitä ja saamaan kannattajia uusista työväenluokan kerroksista.

Puolue pyrkii kohottamaan kaikissa työväenluokan kerroksissa luokkatietoisuutta ja ohjaamaan ne luokkataisteluun yhteisten perusvaatimustensa puolesta.

Maatalousväestön sekä suhteellinen että määrällinen väheneminen jatkuu nopeaa vauhtia. Koko väestöstämme on maatalousväestön osuus nykyisin noin viidennes. Valtaosa heistä on työtätekevää talonpojistoa. Enemmistö tiloista on liian pieniä antaakseen toimeentulon viljelijälleen. Sen vuoksi pienten tilojen viljelijäperheiden on hankittava sivuansioita sikäli kuin onnistuvat niitä löytämään. Työt-

tömyys, velat ja niiden korot sekä miltei täydellinen riippuvuus maataloustuotteiden ja tarvikkeiden kauppaa harjoittavista monopoleista lyövät leimansa pienviljelijäväestön jokapäiväiseen elämään. Suhteellinen liikatuotanto on keskeytymättä jatkunut jo lähes kaksi vuosikymmentä. Samaan aikaan valtiovallan maa- ja maatalouspolitiikka suuntautuu varsin oleellisesti pienviljelijäväestöä vastaan.

Suomen kommunistinen puolue on aina puolustanut pienviljelijäin etuja. Yksinään he eivät kykene käymään menestyksellistä taistelua etujensa ja oikeuksiensa puolesta. Se on mahdollista vain liitossa työväenluokan kanssa. SKP pitää pienviljelijäväestöä työväenluokan ensimmäisenä liittolaisena ja edistää myös maa- ja maatalouspolitiikallaan tämän liiton rakentamista ja sen lujittamista. Puolueen tehtävänä on saada pienviljelijäväestö nykyistä paljon tehokkaammin mukaan demokratian puolesta käytävään taisteluun.

Myös muiden yhteiskunnan keskiryhmien asema on ankaran kapitalistisen kilpailun oloissa muodostunut entistä epävarmemmaksi. Nämä ryhmät tuntevat yhä selvemmin monopolipääoman painon, mutta eivät ole laajassa mitassa löytäneet tietä työväenluokan rinnalle taisteluun suurpääomaa vastaan. Kapitalistinen kehitysprosessi on viime vuosina suistanut yhä nopeammin pienliikkeenharjoittajia ja muita pienyrittäjiä ammatistaan. Kapitalistinen kilpailu ei luo näille ryhmille menestymisen mahdollisuuksia. Niiden asema on varmimmin turvattavissa vain siinä tapauksessa, että ne yhtyvät työväenluokan kanssa yhteiseen demokraattiseen, suurpääomanvastaiseen taisteluun.

Virkamiesten ja toimihenkilöiden järjestyneisyyden kasvu on jatkunut viime vuosina erittäin nopeana. Eräät viran- ja toimenhaltijaryhmät ovat omaksuneet sellaisiakin taistelumuotoja ja -menetelmiä, jotka ovat perinteellisesti olleet ominaisia työväenluokan taistelulle. SKP antaa tukensa näiden väestöryhmien oikeutetulle taistelulle ja on sitä

mieltä, että tällaisten taistelumenetelmien käyttöä rajoittava lainsäädäntö on muutettava.

Huomattavia muutoksia on tapahtunut opiskelijain keskuudessa. Ylioppilaat ovat meidän maassamme olleet vuosikymmenien ajan äärioikeiston ja taantumuksellisten voimien reservinä. Tieteellisteknisen vallankumouksen myötä opiskelijain yhteiskunnallinen asema on muuttumassa samalla kun työväenluokan piiristä lähtöisin oleva opiskelijain osa kasvaa. Opiskelu ei suurimmalle osalle opiskelijoita ole enää esivaihe etuoikeutettuun yhteiskunnalliseen asemaan pääsyssä. Valtaosa heistä joutuu valmistuttuaan myymään työvoimaansa työmarkkinoilla työläisten tapaan. Monopolikapitalismin ristiriidat ilmenevät jo opiskeluaikana niin aineellisena kuin henkisenäkin sortona. Tämä on lisännyt muutosta vaativien opiskelijain määrää. Kuluneiden vuosien aikana opiskelijain parhain osa on sanoutunut irti oikeistosta, ryhtynyt aktiiviseen toimintaan demokraattisten uudistusten puolesta, lähentynyt työväenliikettä ja myös liittynyt sen riveihin. Kommunistinen puolue tervehtii tätä muutosta tyydytyksellä ja haluaa edistää sitä.

Myönteisiä ilmiöitä on ollut havaittavissa myös nuoren sivistyneistön, kirjailijain ja taiteilijain keskuudessa. Kommunistinen puolue tukee ja edistää demokraattista kulttuuripolitiikkaa ja toivoo, että mahdollisimman laajat sivistyneistön kerrokset puolestaan voisivat antaa tukensa kommunistisen puolueen taistelulle yhteiskunnallisten uudistusten, oikeudenmukaisemman ja demokraattisemman yhteiskunnan puolesta.

Valtiomonopolistisen kapitalismin kehitys on lisännyt objektiivisia edellytyksiä erilaisia väestökerroksia yhdistävän rintaman luomiselle demokratian laajentamisen puolesta monopolipääomaa ja sen pyrkimyksiä vastaan. Tämän rintaman keskeisenä voimana voi olla vain kasvava, luokkatietoinen ja taistelukykyinen työväenluokka, jonka toimintayhtenäisyyttä kommunistinen puolue pyrkii kaikin tavoin edistämään.

III

Tämän hetken tärkeimmät vaatimukset

Ankara taistelu maamme talouspolitiikan ja yhteiskuntapolitiikan kehittämisen suunnasta jatkuu lähivuosien aikana.

Kommunistinen puolue kokoaa työväenluokkaa ja muita työtätekeviä väestökerroksia taisteluun demokraattisen, monopolienvastaisen vaihtoehdon toteuttamiseksi maan talous- ja yhteiskuntapolitiikassa.

Yhteiskunnallisen kehityksen edistämiseksi, palkkatyöntekijäin ja muiden työtätekevien väestökerrosten aseman parantamiseksi tarvitaan laajoja demokraattisia, suurpääoman valtaa rajoittavia yhteiskunnallisia uudistuksia.

1. Kansantalouden kehittäminen, tuotannon ja pääomasijoitusten ohjauksen järjestäminen valtion toimesta ja kansantalouden demokraattisen valvonnan aikaansaaminen vaativat kansallistamista ja valtionjohtoisuuden lisäämistä talouselämässä.

Kansallistamis- ja muilla toimenpiteillä on ensisijaisesti lisättävä merkittävästi valtiovallan osuutta pääomamarkkinoilla siirtämällä koko liikepankkitoiminta ja pakollinen vakuutus valtiolle.

On perustettava valtionjohtoinen vienti- ja tuontiyhtymä ja järjestettävä ulkomaankaupan tehokas ohjaus valtiovallan toimesta.

Valmiina olevat suunnitelmat apteekkien ja lääketehtaiden sekä tupakkateollisuuden siirtämisestä valtion haltuun, jotka ovat saaneet laajaa tukea kansamme keskuudessa, on viipymättä toteutettava.

Kansallistamisen kohteeksi on otettava myös eräät monopolistiset suurtuotantolaitokset metalliteollisuuden, puunjalostusteollisuuden ja kemianteollisuuden piirissä.

Yhtenäisen voimatalouspolitiikan harjoittaminen ja uusien suurten suunnitelmien toteuttaminen (atomivoimalat, maakaasu jne.) kansantaloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla edellyttää koko voimatalouden siirtämistä yhteiskunnan haltuun.

Erityisen välttämätöntä kansallistaminen on silloin, kun ilmenee vaara jonkin tuotantolaitoksen joutumisesta ulkomaisen pääoman valvontaan tai kun tuotantolaitos toimii suurelta osin valtion taloudellisen tuen varassa tai käy osateholla ja kun monopoliaseman alallaan saavuttanut yritys suorittaa virheellisiä sijoituksia tai toiminnallaan jarruttaa kansallisen teollisuuden kehittämistä.

On välttämätöntä, että kansallistamistoimenpiteiden yhteydessä tuotannon demokraattinen valvonta toteutuu ja työntekijöille ja virkailijoille annetaan mahdollisuus osallistua kaikkien tehdasta ja laitosta koskevien ratkaisujen suorittamiseen.

2. Kommunistinen puolue pitää tärkeänä valtion johdolla ja sen valvonnan alaisena tapahtuvaa teollistamista. Keskeinen huomio on tällöin kohdistettava valtionjohtoisen metalli-, kemian- ja puunjalostusteollisuuden kehittämiseen. Maamme kansantalouden ja työtätekevän kansan etujen mukaista yhteistoimintaa Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden kanssa on suunnitelmia toteutettaessa laajennettava, mm. käyttäen tehokkaasti hyväksi ne mahdollisuudet, joita Kostamus-suunnitelma avaa metalliteollisuuden kehittämisen osalta. Tämä yhteistoiminta on erittäin välttämätöntä myös maamme voimatalouden tulevaisuuden kehityssuunnitelmia toteutettaessa. Tällöin on Suomen ja Neuvostoliiton yhteistyönä rakennettavien atomivoimaloiden ohella käytettävä hyväksi myös ne mahdollisuudet, joita neuvostoliittolainen maakaasu tarjoaa voimataloudelle ja maan kansantalouden edistämiselle

yleensä. Geologista perustutkimusta kehitettäessä on käytettävä tarjolla olevia mahdollisuuksia suorittaa sitä yhteistoiminnassa Neuvostoliiton kanssa.

Teollistamissuunnitelmien käsittelyn yhteydessä ja tuotantolaitoksia sijoitettaessa on otettava huomioon myös kehitysalueiden tarpeet ja kehitettävä konkreettisia tavoitteita näitä alueita varten. Niillä vallitsevien ongelmien ratkaiseminen vaatii valtiovallan nykyistä tehokkaampia toimenpiteitä ja ratkaisuja valtionjohtoisen yritystoiminnan lisäämiseksi, taloudellisen toiminnan tukemiseksi erikoishelpotuksin (pien- ja keskisuurille yrityksille myönnettävät verohelpotukset, lainat, kuljetustariffit sekä sähkön hintapolitiikka) ja koulu-, kulttuuri- ja sosiaalipoliittisia toimenpiteitä.

Erityisesti työllisyysnäkökohdat vaativat yhteiskunnan nykyistä tehokkaampaa tukea pien- ja keskisuurille yrityksille.

3. Huolimatta eräistä edistysaskelista asuntorakennustuotanto on edelleenkin riittämätöntä ja maan tärkeimmissä teollisuuskeskuksissa vallitsee asuntopula. Valtion tukemassa asuntorakennustoiminnassa sivuutetaan usein ne väestöryhmät, jotka ovat kipeimmin asuntoolojen parantamisen tarpeessa.

Tämän tilanteen korjaamiseksi on uudistettava lainsäädäntöä ja lisättävä voimakkaasti sekä yhteiskunnan tuella että valtion ja kuntien omasta toimesta harjoitettavaa asuntorakennustoimintaa ja kiinnitettävä tällöin päähuomio halpavuokraisten vuokra-asuntojen tuottamiseen. Vuokrakiskonnan hillitsemiseksi on noudatettava tehokasta vuokrasäännöstelyä. Tavoitteena on pidettävä sosiaalisesti tarkoituksenmukaisen asunnon turvaaminen kaikille tuloista ja perheen suuruudesta riippumatta.

Rakentamiseen tarvittava tonttimaa on otettava yhteiskunnan haltuun kohtuullista korvausta vastaan.

4. Edessä olevien maa- ja maatalouspoliittisten ratkaisujen yhteydessä on erityisesti pidettävä

huolta pienviljelijäväestön eduista. Suoritettaessa toimenpiteitä maataloustuotteiden markkinoimisvaikeuksien lievittämiseksi on turvattava pienviljelmille mahdollisuus tuotantonsa kehittämiseen ja tarpeen vaatiessa rajoitettava kapitalististen suurtuottajien tuotantoa. Maataloudesta vapautuva maa on turvattava pääasiassa lisämaaksi pienviljelmille ja ehkäistävä sen siirtyminen suuryhtiöiden, pankkien ja tilakeinottelijain käsiin. Vain sellainen maa, jota ei voida syystä tai toisesta käyttää lisämaaksi pienviljelmille, voidaan poistaa viljelystä.

Maatalouspoliittisten ratkaisujen yhteydessä on pidettävä nykyistä tehokkaammin huolta siitä, että valtion maataloudelle myöntämä tuki kohdistuu ensi sijassa pienviljelijäväestöön. Maatalouden hintalakia on muutettava siten, että pinta-alalisän käyttöä laajennetaan hintaratkaisujen yhteydessä ja siitä pääsee osalliseksi suurempi osa pienviljelijöistä kuin nyt. Myös valtion halpakorkoiset maankäyttölainat on suunnattava pääasiassa pienviljelmille ja niiden tuotannollisen yhteistoiminnan edistämiseen. Tällaisen yhteistoiminnan kehittämistä koneiden käytön, peltoviljelyn ja karjatalouden aloilla on muillakin toimenpiteillä voimakkaasti tuettava. Se antaa myös pienviljelijöille mahdollisuuden viisipäiväiseen työviikkoon, kahdeksantuntiseen työpäivään ja vuosilomiin kuten jo muilla elinkeinoelämän aloilla on tapahtunut.

Valtiovallan toimenpitein on estettävä maataloustuotteiden välitys- ja jalostuspalkkioiden sekä maatalouskoneiden ja muiden tarvikkeiden hintojen jatkuva ja kohtuuton kohoaminen.

Metsätaloudessa on kiinnitettävä erityishuomio puun tuotannon lisäämiseen. Valtion tuki tähän tarkoitukseen on suunnattava entistä suuremmassa määrin pienviljelmille ja niiden metsätaloudellisille yhteenliittymille. Samalla on pienmetsälöt vapautettava pakollisesta metsänhoitoyhdistysmaksusta. Metsäteollisuuden suuryritysten voitosta on

siirrettävä vuosittain osa metsänhoidollisten toimenpiteiden rahoittamiseen.

5. Kommunistinen puolue edellyttää, että lähivuosina harjoitetaan sellaista palkkapolitiikkaa, jonka tuloksena palkkatyöläisten reaalipalkat kohoavat, työpalkkojen osuus kansantulosta kasvaa ja väestön tuloerot supistuvat.

Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää palkkojen korottamista sekä lisäksi hintojen, vuokrien ja maksujen tehokasta valvontaa.

Puolue antaa tukensa ammattiyhdistysliikkeelle sen taistellessa parempien palkkojen ja työehtojen puolesta. Samalla se tuomitsee johtajavaltaisen ja työläisten selän takana tapahtuvan sopimuspolitiikan. Työväenluokan etujen mukaisten palkkapoliittisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikkien työväenluokan järjestöjen ja niiden jäsenjoukkojen suurta aktiivisuutta sekä työläisten joukkovoiman käyttöä niiden puolesta.

6. Kommunistinen puolue on tavoiteohjelmassaan esittänyt veropoliittisen ohjelmansa. Puolue toimii kaikkien oman työnsä tuloksista elävien pieni- ja keskituloisten väestöpiirien verotuksen lieventämiseksi. Verotuksen pääpaino on kohdistettava suurten kapitalististen teollisuus- ja liikelaitosten, liikepankkien, vakuutusyhtiöiden, suurten metsä- ja maatilojen sekä suurituloisten ja varakkaiden yksityisten henkilöiden tuloihin ja omaisuuteen.

Puolue kehottaa kaikkia työtätekeviä väestöryhmiä vastustamaan tarmokkaasti siirtymistä liikevaihtoverotuksessa ns. arvonlisäverojärjestelmään, mitä suurpääoma ja oikeisto vaativat. Tämä johtaisi välttämättömyystarvikkeiden hintojen huomattavaan kohoamiseen.

Suuryhtiöiden verotusta on tehostettava mm. supistamalla kohtuuttomia poisto-oikeuksia. Yhtiöiden omaisuusverotus on saatettava uudelleen voimaan ja säädettävä suuryhtiöitä koskeva suhdannevero, jonka tuotto on valtiovallan käytettävissä teollistamiseen ja työllistämiseen.

Pienituloisten verorasitusta kevennettäessä on yksinäisten tulonsaajien erityisverotus poistettava ja aviopuolisoiden yhteisverotus oikaistava. Kunnallisverotuksesta on tehtävä asteittain jyrkkenevä eli progressiivinen.

7. Sosiaaliturvapolitiikka on eräs keskeisiä luokkataistelun aloja. Huolimatta eräistä edistysaskelista on työväenluokan ja muiden vähävaraisten väestöpiirien sosiaalinen turva edelleenkin varsin puutteellinen.

Työn voimaperäistyminen ja kapitalistien työtätekeviin kohdistaman riiston tavaton voimistuminen tekevät välttämättömäksi sosiaalipoliittisten toimenpiteiden tehostamisen työtätekevien toimeentulon, työturvallisuuden ja sosiaaliturvan kaikinpuoliseksi kohottamiseksi.

Vuosikymmenen suurin sosiaaliturvaa koskeva tavoite on eläkeuudistus. Nykyisten moniin osiin pirstoutuneiden järjestelmien tilalle on luotava valtion hallinnassa oleva kaikkia kansalaisia koskeva yhtenäinen eläketurvajärjestelmä, joka nojaa seuraaviin perusperiaatteisiin:

a) jokaiselle kansalaiselle suoritetaan vanhuuden ja työkyvyttömyyden perusteella peruseläkettä ja sitä täydentävää työsuhteen perusteella määräytyvää lisäeläkettä siten, että minimieläke vastaa voimassa olevaa minimipalkkatasoa. On asetettava määrätty, kaikkia eläkkeitä koskeva eläkekatto. Oikeus eläkkeelle siirtymiseen on annettava jo 60 vuotta täyttäneille ja raskaissa ja kuluttavissa ammateissa sitä aikaisemmin.

b) eläkemenot suorittaa pääasiassa valtio ja työnantajat. Pääomapiirejä hyödyttävästä rahastoinnista on luovuttava.

c) kokonaiseläkejärjestelmän hallinta on valtion sosiaaliturvalaitoksella, joksi kansaneläkelaitos muutetaan. Kansaneläkevakuutus ja siihen liittyvä työeläkevakuutus, sairausvakuutus ja perhe-eläkevakuutus on yhdistettävä yhtenäiseksi sosiaaliturvajärjestelmäksi. Sen hallintoon alhaalta ylös asti osallistuvat myös työntekijät ammatillisten järjestöjensä kautta, ja eläkeläisten edustajat. Eduskunnan

valitsemien valtuutettujen valvontaoikeuksia ja tehtäviä laajennetaan.

T y ö t t ö m y y s t u r v a a on parannettava säätämällä yleinen työttömyysvakuutuslaki, jonka puitteissa työttömäksi joutuvalle työntekijälle turvataan sama elintaso kuin työssä ollessaankin.

Vuosilomien pidentäminen ja korotetun palkan maksaminen vuosilomakaudelta on saatava toteutumaan.

Tärkeä p e r h e p o l i i t t i n e n toimenpide on lasten päivähoidon tehokas järjestäminen yhteiskunnan toimenpitein. Sen avulla taataan lasten huolto ja turvallisuus vanhempien ollessa työssä.

Lapsiperheiden turvan lisäämiseksi ovat tarpeen myös muut toimenpiteet, mm. pienten lasten hoitotuen säätäminen, koulutustuen parantaminen ja lapsilisäjärjestelmän kehittäminen.

8. Yhä keskeisempään asemaan kohoavat edessä olevana kautena t e r v e y d e n h u o l l o n kysymykset.

Riiston voimistuminen, työvauhdin kiristyminen sekä näihin liittyvä terveyttä ja turvallisuutta uhkaavien vaarojen kasvu työpaikoilla lisäävät työntekijöihin kohdistuvaa henkistä ja fyysistä painetta. Seurauksena on ollut työtapaturmien ja ammattitautien määrän jyrkkä nousu, työntekijäin henkinen ja fyysinen rappeutuminen sekä yhä useammin ennenaikainen työkyvyttömyys tai kuolema.

Työntekijäin terveyttä ja turvallisuutta uhkaaviin vaaroihin on nyt kiinnitettävä vakavasti huomiota. On toteutettava työntekijäin perustellut vaatimukset työympäristön parantamisesta, terveydenhuollon järjestämisestä ja tehokkaista toimenpiteistä sairauksien, ammattitautien ja työtapaturmien ennalta ehkäisemiseksi.

Näitä toimenpiteitä ei voida suorittaa yksinomaan työmarkkinajärjestöjen välisten sopimusten puitteissa. Siksi on lainsäädäntöä uudistamalla asetettava sitovat pakotteet työnantajille. Pakotteiden valvontaa on samalla tehostet-

tava muun muassa lisäämällä työntekijäin oikeuksia työpaikoilla näissä kysymyksissä.

Erityisen välttämätöntä on, että jokainen työntekijä saatetaan työpaikkansa puitteissa terveydenhuollon piiriin. Tämä edellyttää yleiseen terveydenhuoltojärjestelmään liittyvien terveysasemien perustamista työpaikoille. Terveysasemien kustannukset on määrättävä työnantajien maksettavaksi.

Kansanterveyslain ja muiden toimenpiteiden avulla on tämän vuosikymmenen aikana päästävä siihen, että jokainen kansalainen asuinpaikasta ja varallisuudesta riippumatta saa ilmaiseksi ennakolta ehkäisevän ja laitoksissa annettavan hoidon sekä kuntoutuksen.

9. Yhteiskunnallisen kehityksen myötä on yhä yleisemmin jouduttu tunnustamaan liikuntapolitiikan yhteys yleiseen poliittiseen päätöksentekoon ja yhdyskuntasuunnitteluun.

Yhdyskuntasuunnittelussa on otettava huomioon sellaisten tilojen turvaaminen ja luominen, joilla voidaan tarjota työtätekeville joukoille liikuntamahdollisuudet ja nykyaikaiset liikuntapalvelut.

Sekä liikuntatieteen korkein opetus että peruskoulun liikuntakasvatus on uudistettava demokraattiseksi. Niiden on palveltava väestön enemmistön liikuntatarpeita.

Kansalaisille on annettava yhtäläiset mahdollisuudet harrastaa liikuntaa. Työväen Urheiluliitolla tulee itsenäisenä urheilun keskusjärjestönä olla oikeus tasavertaiseen yhteiskunnan tukeen sekä kansainväliseen kilpailuyhteistyöhön. Demokratian laajentaminen liikuntapolitiikassa edellyttää myös sitä, että yhteiskunta ottaa vastuun kansainvälisestä edustusurheilustamme. Urheilun kansainvälisiä suhteita tulee hoitaa maamme ulkopolitiikan yleisten linjojen mukaisesti.

10. Eräs alkaneen vuosikymmenen suurimmista tehtävistä on ihmisen elinympäristön suojeleminen.

Viime vuosien aikana on saatu yhä runsaammin esimerkkejä siitä, miten tuhoisia seurauksia ihmisten elinympäristölle aiheutetaan, kun tuotannon harjoittamisessa ainoana motiivina pidetään kapitalistista voittoa tai kun taloudellisessa toiminnassa jätetään huomioon ottamatta elinympäristön suojelemisen näkökohdat. Huomattava osa vesistöistämme on saastunut, melu ja saasteet aiheuttavat yhä suurempia terveydellisiä haittoja ja taloudellisia menetyksiä, luonnonvaroja haaskataan järjettömästi. Taloudelliset ratkaisut tehdään hallitsevan luokan toimesta ja sen etujen mukaisesti mutta niiden seuraukset joutuvat koko yhteiskunnan kannettaviksi.

Alkaneen vuosikymmenen välttämättömien suurten yhteiskunnallisten ja taloudellisten ratkaisujen yhteydessä ei saa turmella ihmisten elinympäristöä. Tämä edellyttää ennen kaikkea, että kaikessa tuotantotoiminnassa ja suunnittelutyössä otetaan huomioon elinympäristön suojelemisen vaatimukset. On turvattava väestölle terveellinen ja viihtyisä työ-, asuin- ja vapaa-ajan ympäristö, on suojeltava maa, vesistöt ja ilma saastumiselta.

Nämä tavoitteet voidaan saavuttaa vain luokkataistelussa monopoleja vastaan. On luotava edellytyksiä yhteiskunnan kokonaisvaltaiseen suunnitteluun, suuryritysten suunnitelmien ja toiminnan valvontaan ja saatettava ne vastuuseen myös vaurioista, joita ne luontoa turmelevilla toimenpiteillään aiheuttavat. Luonnon suojelutoimenpiteitä varten on varattava riittävät määrärahat.

11. Koko koulutusjärjestelmän uudistaminen on merkittävä ja keskeinen tavoite laajennettaessa demokratiaa kulttuurielämän piirissä. Tieteellisteknisen vallankumouksen myötä on koulutuksen ja tutkimustyön yhteiskunnallinen merkitys kasvanut ratkaisevasti. Tieteestä on tullut tekniikan kehityksen ja tuotannon kasvun edellytys. Kaikilla yhteiskuntaelämän aloilla tarvitaan entistä laajempaa yleistietoutta ja samalla mahdollisimman pitkälle menevää erikoisasiantuntemusta.

Kommunistit ovat aina vaatineet mahdollisimman laajaa koulutusta kaikille kansalaisille, koko koulutus- ja tutkimusjärjestelmän saattamista palvelemaan työväestön, kansamme valtaenemmistön ja koko kansan etuja. Yhteiskunnalliseen eriarvoisuuteen perustuva ja ajastaan jäljessä oleva koulutuslaitos on uudistettava perusteellisesti. Tavoitteena on mahdollisimman laajan yleissivistävän peruskoulutuksen ja sen lisäksi entistä pitemmälle menevän erikoiskoulutuksen järjestäminen kaikille kansalaisille. Tämä edellyttää niin koulutuksen hallinnon kuin myös sen sisällön uudistamista.

On saatettava kaikki koulutusasteet ja -muodot saman keskushallinnon ja suunnittelun piiriin. Koko koulutus- ja tutkimuspolitiikan peruslinjoista on päätettävä demokraattisesti valitun keskushallinnon puitteissa.

Koko koulutusjärjestelmästä on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus, jossa ei ole koulutuksellisia umpikujia. Jokaiselle yksilölle on taattava samanlainen oikeus esikoulutukseen, 12-vuotiseen peruskoulutukseen, ammatilliseen erikoiskoulutukseen sekä jatkuvaan täydennys- ja jatkokoulutukseen.

Tämä edellyttää koko koulutusjärjestelmän saattamista valtion haltuun ja omistukseen. Samalla on siirrettävä entistä suurempi osa sen kasvavista kustannuksista elinkeinoelämän, monopolikapitalistien kannettavaksi, sillä juuri he hyötyvät eniten myös kohonneesta koulutustasosta ja lisääntyvästä tutkimustyöstä. Tämä voidaan suorittaa veropoliittisinkin toimenpitein. Se suo mahdollisuudet siirtyä kaiken peruskoulun jälkeisen koulutuksen osalta opiskelijapalkkaan.

Demokratia on toteutettava koulujen, opistojen ja korkeakoulujen hallinnossa. Koulu- ja oppilasneuvostoille on annettava kylliksi määräysvaltaa koulujen sisäisissä asioissa. Korkeakoulujen sisäinen hallinto on uudistettava pikaisesti yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden periaatteen pohjalta. Korkeakouluille on yleisten valtakunnallisten koulutus-

ja tutkimuspoliittisten suunnitelmien puitteissa taattava riittävä itsemääräämisoikeus, jotta ne voisivat toimia kriittisinä, yhteiskuntaa uudistavina ja sen kansanvaltaista kehitystä tukevina laitoksina.

Koulutuksen sisällön uudistaminen on ensiarvoisen tärkeä vaatimus. Tavoitteena on oltava demokratian, inhimillisyyden ja kansainvälisyyden hengen mukainen opetus. Jo peruskoulutuksessa on välitettävä nykyaikaisinta tieteellistä teknisen yhteiskunnallisen kehityksen edellyttämää tietoutta ja kasvatettava yhteiskuntaa uudistamaan sekä rauhan ja demokratian puolesta toimimaan valmiita yksilöitä. Oppimismateriaalin julkaiseminen ja kustantaminen on siirrettävä yksityisiltä valtiolle.

Yhteiskunnan yleiseen koulutusjärjestelmään liittyvän kansalaiskasvatuksen merkittävän osan, järjestömuotoisen vapaan sivistystyön tukea on nykyisestään laajennettava.

Uskonnonvapauden toteuttaminen edellyttää kirkon ja koulun erottamista, uskonnonopetuksen poistamista kouluista ja siirtämistä uskonnollisten yhteisöjen omaksi tehtäväksi.

1970-luvun demokraattinen kulttuuripolitiikka edellyttää yhteiskunnan nykyistä määrätietoisempaa ja tehostetumpaa tukea t a i t e e n eri aloille sen vapauttamiseksi kaupallisuuden kahleista sekä samalla huolenpitoa siitä, että edistyksellisen työväenluokan maailmankatsomusta edustava taide ja muu kulttuuritoiminta saa yhteiskunnan taloudellisesta tuesta työväenluokan kasvavaa merkitystä vastaavan osuuden. Työväestön mahdollisuuksia omaan, luovaan taiteelliseen toimintaan on parannettava.

SKP:n on edistettävä taiteilijoiden ja työtätekevien kansankerrosten välisten yhteyksien syntymistä ja lujittumista sekä kannustettava työtätekevien keskuudesta nousevien taiteilijoiden työtä ja kehitystä. Kaikki nämä toimenpiteet luovat samalla pohjaa sille, että taide muuttuu kansan omaisuudeksi, kansa lähenee taidetta, jonka se tuntee käsittelevän sen omia kysymyksiä, liikkuvan sen omassa maail-

massa ja auttavan ratkaisujen tekoa tärkeissä kysymyksissä, sen elinkysymyksissä.

Tiedotustoiminnan yleinen kasvu, tiedotusvälineiden yksityisomistus ja porvariston hallitseva asema tiedotustoiminnassa tekevät yleisradiotoiminnasta merkittävän demokratian puolesta käytävän taistelun kohteen.

Yhteiskunnan omistamalla Yleisradiolla on erityisen tärkeä asema julkisena tiedotusvälineenä. Siksi sen tulee olla yhteiskunnan demokraattisessa valvonnassa. On torjuttava oikeiston yritys palauttaa yleisradiotoiminta oikeiston täydelliseen valvontaan ja kehitettävä sitä kansanvaltaiseen suuntaan. Varsinkin työväenliikettä palvelevaa ohjelmistoa on lisättävä. On taisteltava työtätekevien sosialistista maailmankatsomusta edustavien ohjelmien puolesta.

12. Tämän hetken keskeisin taistelukysymys on demokraattisten oikeuksien puolustaminen ja laajentaminen. Erilaiset väestökerrokset, työläiset ja pienviljelijät, opiskelijat ja toimihenkilöt, taiteilijat ja muut sivistyneistöryhmät vaativat etujensa ja oikeuksiensa laajentamista kaikessa yhteiskunnallisessa toiminnassa.

Valtiomonopolistisen kapitalismin yleinen tendenssi on kuitenkin päinvastainen: se supistaa demokratiaa, pyrkii jatkuvasti vähentämään työtätekevien kansalaispiirien mahdollisuutta osallistua yhteiskunnan asioista päättämiseen. Se pyrkii supistamaan valinnallisten elinten päätäntävaltaa ja siirtämään todellisen ratkaisuvallan yhä suppeamman hallitsevan luokan käsiin.

Tämän nykyaikaisen kapitalismin yleisen tendenssin torjuminen, työtätekevän väestön demokraattisten oikeuksien lisääminen ja sen vaikutusmahdollisuuksien suurentaminen, tien avaaminen suurpääoman vallan rajoittamiselle ja demokratian laajentamiselle ovat 1970-luvun keskeisimpiä tehtäviä työväenluokan ja muiden demokraattisten voimien taistelussa.

Demokratian laajentamisen puolesta käytävässä kamppailussa on useita osia. Tärkein niistä on taistelu työpaikkademokratian toteuttamiseksi ja työläisten järjestöjen itsenäisyyden turvaamiseksi. Se edellyttää työntekijäin oikeudellisen aseman parantamista, irtisanomissuojan lisäämistä, työntekijäin järjestöjen toimintaoikeuksien rajoitusten poistamista kaikkialla maassa, ammattiosastojen toimihenkilöiden ja luottamusmiesten oikeuksien ja aseman jatkuvaa turvaamista ja työpaikoilla ilmenevien yhdistymis-, kokoontumis- ja tiedotustoiminnan rajoitusten poistamista.

Yritysdemokratiaa on lähdettävä toteuttamaan siten, että työntekijöillä on päätäntävaltaa asioissa, jotka koskevat työn suunnittelua ja organisaatiota, työehtoja, työsuhdetta, koulutusta, sosiaalitoimintaa ja henkilökuntahallintoa. Työläisille on annettava mahdollisuus osallistua myös yrityksen yleistä hallintoa, kuten johtamista, valvontaa, voitonjakoa, rahoitus-, investointi- ja tuotantosuunnitelmia koskevien päätösten tekoon.

Nämä uudistukset on viipymättä aloitettava valtionenemmistöisissä osakeyhtiöissä, valtion liikelaitoksissa, kunnallisissa ja osuustoiminnallisissa yrityksissä. Valtionjohtoisten yritysten on erottava työnantajaliitoista.

Kunnallinen itsehallinto on eräs merkittävä yhteiskunnallisen päätöksenteon tasoista. Kunnallisen kansanvallan laajentamisessa ja kehittämisessä on kiinnitettävä huomiota edessä olevaan kunnallisen lainsäädännön uudistamiseen. Kuntien yhteenliittyminen ja kaupunkien nopea kasvu edellyttävät valtuustojen ja lautakuntien luottamusmiesten lisäämistä, näiden aseman vahvistamista, kunnanosavaltuustojen perustamista ja virkamiesten päätäntävallan huomattavaa vähentämistä.

Kuntien taloudellista itsenäisyyttä on lisättävä antamalla kunnille mahdollisuudet oman liiketoiminnan harjoittamiseen. Kunnilta on siirrettävä pois sellaiset taloudelliset rasi-

tukset, jotka aiheutuvat selvästi valtiolle kuuluvista tehtävistä.

Demokratian kehittämisen kannalta perustuslakien uudistamisella on suuri merkitys. Kamppailu tämän uudistuksen sisällöstä muodostaa työväenliikkeen ja kaikkien demokraattisten voimien yhteisen tehtävän alkaneen vuosikymmenen aikana. On pyrittävä saamaan laaja yleinen mielipide syvällisten demokraattisten uudistusten puolelle ja kehittämään joukkotaistelua työväenliikkeen tärkeimpien vaatimusten puolesta perustuslakiuudistuksessa.

Perustuslakeja uudistettaessa Suomen kommunistinen puolue vaatii lisäämään kansalaisten demokraattisia oikeuksia ja vapauksia, lujittamaan eduskunnan valtaa ja rajoittamaan presidentin laajoja valtaoikeuksia.

Uuteen perustuslakiin on otettava riittävän selvät ja yksityiskohtaiset säännökset ainakin seuraavista taloudellisista, sosiaalisista ja sivistyksellisistä perusoikeuksista, joiden turvaaminen on asetettava hallituksen ja eduskunnan perustuslailliseksi velvollisuudeksi:

— oikeus työhön ja kohtuulliseen toimeentuloon,
— oikeus asuntoon,
— oikeus sivistykseen,
— oikeus lepoon ja virkistykseen,
— oikeus terveelliseen ja viihtyisään työ- ja elinympäristöön.

Hallitusmuodon nykyisiä säännöksiä sanan-, yhdistymis-, kokoontumis- ja uskonnonvapaudesta on täydennettävä ja täsmennettävä. Lakko-, mielenosoitus- ja ammattiyhdistysvapaudesta ja sananvapaudesta yleisradiotoiminnassa sekä yksityiselämän suojasta on perustuslakiin otettava nimenomaiset säännökset. Samalla kun säädetään henkilökohtaisen omaisuuden suojasta, on tuotantovälineiden omistusoikeutta koskeva säännös kirjoitettava muotoon, joka sallii yhteiskunnan välittömät toimenpiteet kansantalouden kehittämiseksi asuntopulan, työttömyyden ja ympäristön

saastumisen poistamiseksi. Perustuslaki ei saa estää perustuotantovälineiden kansallistamista.

SKP pyrkii muuttamaan eduskunnan, hallituksen ja presidentin suhteet sellaisiksi, että eduskunnasta tulee todella tehokkaasti toimiva korkein valtioelin, jonka alaisia hallitus ja presidentti ovat. Eduskunnalle on annettava oikeus välittömästi vaikuttaa valtiohallintoon, tuotanto- ja talouselämään, pääomien ohjaukseen ja ulkomaankauppaan. On lisättävä eduskunnan mahdollisuuksia valvoa ja määrätä hallituksen toimintaa. Presidentin vaali tulisi siirtää eduskunnan suoritettavaksi.

Suomen ulkopolitiikan peruslinjasta on otettava perustuslakiin määräykset, joiden mukaan Suomen on kehitettävä ja ylläpidettävä ystävällisiä suhteita Neuvostoliittoon ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen periaatteiden mukaisesti ja tuettava kansojen pyrkimyksiä vapauteen ja riippumattomuuteen sekä edistettävä yleismaailmallisen turvallisuusjärjestelmän ja yleisen aseistariisunnan aikaansaamista. Sotapropaganda sekä rotu- ja kansallisuusvihan lietsominen on kiellettävä perustuslain säännöksellä.

Presidentin päätehtävänä tulee olla ulkopolitiikan hoitaminen yhdessä hallituksen kanssa ja eduskunnan antamien ohjeiden mukaan. Eduskunnalla tulisi olla oikeus päättää mm. valtioiden kansainvälisoikeudellisesta tunnustamisesta ja sen valvonnan tulee ulottua ulkopoliittisia päätöksiä toimeenpaneviin virkamiehiin.

Kommunistinen puolue edellyttää myös tuomioistuinten kansanvaltaistamista perustuslakiuudistuksen yhteydessä.

Kansan vaikutusmahdollisuuksia voidaan lisätä myös alentamalla äänioikeus- ja vaalikelpoisuusikärajaa 18 vuoteen ja lyhentämällä eduskunnan vaalikausi 3 vuoteen. Myös kansanaloitemenettelyn käyttöönottamisella on kansanvaltaa laajentava vaikutus.

Näin merkittävät muutokset perustuslakeihin lisäisivät oleellisesti työtätekevien kansanvaltaisia oikeuksia ja vahvistaisivat heidän toimintaedellytyksiään taistella syvällis-

ten yhteiskunnallisten uudistusten puolesta. Niiden toteuttaminen on mahdollista kuitenkin vain siinä tapauksessa, että niiden tueksi saadaan työväenluokan ja muiden demokraattisten väestöpiirien laaja ja yhtenäinen kannatus ja toiminta.

IV

Demokaattisen yhteistyön puolesta oikeiston pyrkimyksiä vastaan

Sisäpoliittisen taistelun kärjistymisen taustalla on äärioikeiston ja kaikkien oikeistovoimien vaikutuksen kasvu. Se muodostaa vakavan vaaran maamme ja kansamme eduille. Oikeistohyökkäyksen torjuminen on kaikkien kansanvaltaisten voimien yhteinen tehtävä ja vain sen toteuttaminen voi johtaa demokraattisiin ratkaisuihin maan muussa politiikassa. Oikeistovoimien hyökkäys on luonteeltaan antikommunistinen ja neuvostovastainen, se suuntautuu avoimesti tai peitellysti maan rauhanpolitiikan perusteita, Suomen ja Neuvostoliiton ystävyyssuhteita ja sisäpolitiikan kansanvaltaisimpia piirteitä vastaan.

Oikeistovoimat nojautuvat suurpääoman taloudelliseen mahtiasemaan, kansalliskiihkoon, demokraattisten voimien yhteistoiminnan hajanaisuuteen ja heikkouteen. Yhteiskunnalliseen demagogiaan turvautuen kokoomus ja SMP yrittävät johtaa harhaan myös taloudellisten vaikeuksien kanssa kamppailevia ja kapitalismin ahdinkoon saattamia työtätekeviä väestöryhmiä. Maassamme esiintyy jopa avoimin fasistisin tunnuksin ja menetelmin toimivia ryhmiä ja järjestöjä.

Oikeistovoimien vaaraa suurentaa se, ettei niiden toiminta rajoitu vain näihin puolueisiin, vaan niillä on varsin vaikutusvaltaisia asemia myös keskustapuolueissa ja sos.dem. puolueessa.

Oikeistovoimien yhteisenä poliittisena ohjelmana on kommunistisen puolueen ja muiden kansanvaltaisten voimien eteenpäinmenon ehkäiseminen, kommunistien eristäminen muista kansanvaltaisista voimista, suurpääoman etujen mukaisen talous- ja sosiaalipolitiikan toteuttaminen, maamme entistä kiinteämpi sitominen Länsi-Euroopan taloudellisiin ja poliittisiin liittoutumiin, maan ulkopoliittisen aseman muuttaminen asteittain, Suomen ja Neuvostoliiton yhteistyösuhteiden kehityksen ehkäiseminen.

Oikeiston voimistuminen on vaarallista ennen kaikkea työväenluokan kannalta. Samalla oikeiston hyökkäys suuntautuu muita työtätekeviä väestökerroksia ja kansanvaltaisia poliittisia ryhmittymiä vastaan.

Kaikkien demokraattisten ja edistyksellisten voimien on yhdessä torjuttava oikeiston voimistunut hyökkäys, suojattava taistellen työtätekevien elintärkeät edut, turvattava kehitys demokratian laajentamisen suuntaan maan politiikassa, rauhanpolitiikan johdonmukainen jatkaminen ja Suomen ja Neuvostoliiton yhteistoimintasuhteiden kehittäminen.

Kommunistinen puolue kutsuu kaikkia kansanvaltaisia väestöpiirejä yhteistoimintaan oikeistohyökkäyksen torjumiseksi. Puolue pitää tärkeänä vasemmistopuolueiden ja keskustan yhteistyötä työtätekevien tämän päivän elinetujen toteuttamiseksi ja rauhanpolitiikan jatkamiseksi. Puolue edistää tällaisen liittoutuman muodostumista edellyttäen, että näiden voimien yhteistoiminnan avulla voidaan luoda myös perustaa tulevaisuuden monopolienvastaiselle, demokraattiselle liitolle.

On pyrittävä muodostamaan kansandemokraattien, sosialidemokraattien ja keskustan yhteishallitus, joka harjoittaa johdonmukaista rauhanpolitiikkaa ja samalla pitää

huolta työtätekevien tärkeimpien taloudellisten ja sosiaalisten vaatimusten toteuttamisesta.

Työväen yhteistoiminnan rakentaminen

Kommunistinen puolue kiinnittää työssään päähuomion demokraattisen liittoutuman keskeisen voiman, työväenluokan yhteisen toiminnan voimistamiseen sen omien luokkaetujen puolesta, ammattiyhdistysliikkeen voiman ja taistelukyvyn parantamiseen, työväenluokan koko voiman kokoamiseen samansuuntaiseen taisteluun porvarillista politiikkaa ja oikeistovoimia vastaan.

Kommunistinen puolue pitää erittäin suurena puutteena sitä, ettei kuluneiden vuosien aikana ole toteutunut työväestön laajasti toivoma ja yhteiskunnan perusteelliseen uudistamiseen suuntautuva ja yhteiseen ohjelmaan nojautuva yhteistyö työväenpuolueiden kesken. Työväenpuolueiden yhteistoiminnan riittämättömyys on aiheutunut sosialidemokraattisen johdon halusta elää sovussa suurpääoman kanssa. Puoluetaktisista asenteista johtuen se on hyväksynyt yhteistyön vain rajoitettujen päivänkohtaisten tavoitteiden puolesta. Se on kaihtanut neuvotteluja pitemmälle menevistä yhteisistä tavoitteista eikä tähän saakka ole asettanut yhteiskunnan radikaalisen uudistamisen tehtäviä.

Tällainen yhteistyö on kuitenkin riittämätöntä. Sosialidemokraattisten johtajien on luovuttava luokkayhteistyöstä porvariston kanssa. Vallitseva poliittinen tilanne, oikeistovoimien hyökkäyksen torjuminen, välttämättömyys turvata maan rauhanpolitiikan jatkuminen, laajentaa demokratiaa ja parantaa työtätekevien väestöryhmien elinehtoja vaativat työväenliikkeen yhteistoiminnan parantamista, sen kehittämistä uuteen poliittisesti korkeampaan vaiheeseen. Vielä suuremmassa määrin yhteistyötä tarvitaan, mikäli vakavasti pyritään toteuttamaan uudistuksia, jotka luovat

pohjaa yhteiskunnan demokraattiselle uudistamiselle, tien avautumiselle sosialismiin.

Työväenluokkaa yhdistävän yhtenäisen ohjelman luominen edistäisi työväenluokan luokkataistelua porvaristoa vastaan. Tällaisen ohjelman rakentamiseen pitäisi vakavasti pyrkiä huolimatta niistä ideologisista ja poliittisista erimielisyyksistä, joita kommunististen ja sosialidemokraattisten puolueiden kesken on olemassa.

Kommunistinen puolue pitää tarpeellisena työväenpuolueiden välisiä neuvotteluja ja toimenpiteitä, joissa tutkittaisiin mahdollisuudet kehittää niiden yhteinen toimintaohjelma, jonka keskeisinä ajatuksina olisivat:

— rauhanpolitiikan jatkaminen,
— Suomen ja Neuvostoliiton yhteistoimintasuhteiden kehittäminen,
— demokratian laajentaminen työpaikoilla, laitoksissa, korkeakouluissa,
— suurpääoman vallan rajoittaminen talous- ja yhteiskuntaelämässä. Yhteiskunnan osuuden lisääminen pääomien ohjaamisessa, talouselämässä ja ulkomaankaupassa,
— työväenluokan tämän hetken tärkeimpien vaatimusten toteuttaminen,
— yhteinen taistelu oikeistovoimia ja niiden vaikutusta vastaan.

Työväenluokan etujen puolustamisessa on tärkeä merkitys ammattiyhdistysliikkeellä. Kommunistinen puolue on omasta puolestaan tehnyt paljon työtä eheyttääkseen ammattiyhdistysliikettä, kootakseen palkkatyöntekijäin voimia yhteiseen järjestöön. SAK:n jäsenmäärä on kolminkertaistunut 1960-luvun aikana. Täten on luotu edellytyksiä ammattiyhdistysliikkeen entistä voimakkaammalle ja yhtenäiselle taistelulle työntekijäin etujen puolesta. Yhtenäisenä ja voimakkaana maamme ammattiyhdistysliike voi antaa merkittävän panoksen myös kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen eheyttämiseen.

Ammattiyhdistysliike saa myös yhä keskeisemmän merkityksen taistelussa syvällisten demokraattisten uudistusten puolesta.

Samalla ovat myös meidän maassamme näkyvissä pyrkimykset kahlehtia työväen luokkavoiman käyttöä, tehdä siitä valtiomonopolistisen koneiston osa ja ehkäistä yhtenäistä taistelua suurpääomaa vastaan. Tällaisia pyrkimyksiä on jyrkästi vastustettava.

Kommunistinen puolue pyrkii kaikin voimin lisäämään ammattiyhdistysliikkeen voimaa palkkatyöläisten yhtenäisenä, luokkataistelujärjestönä. On estettävä ammattiyhdistysliikkeen muuttuminen porvarillisen politiikan välikappaleeksi ja taisteltava ammattiyhdistysliikkeen sisäisen demokratian laajentamisen ja sen itsenäisyyden puolesta.

Suomen työväenluokan taistelun menestys riippuu tänäänkin oleellisilta osiltaan kommunistisen puolueen lujuudesta, eheydestä ja taistelukyvystä.

Nojautumalla lujasti marxilais-leniniläiseen maailmankatsomukseen, voimistamalla aatteellista työtään, lujittamalla työväen luokkatietoisuutta, levittämällä tieteellistä sosialismia, torjumalla kaikki poikkeamat marxismi-leninismistä, pitäen kiinni kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhtenäisestä taisteluohjelmasta imperialismia vastaan, kokoamalla puolueen kaikki voimat puolueen päätöksiin nojautuvaan poliittiseen taisteluun voidaan nykyiset sisäiset vaikeudet voittaa. Erimielisyydet hälvenevät yhtenäisen taistelun kuluessa, joka myös vahvistaa sen, mitkä katsomukset ovat oikeita ja kestäviä, mitkä vääriä ja virheellisiä. Koko puolueen toiminnassa on päähuomio kiinnitettävä siihen, mikä yhdistää koko puoluetta ja sen jäsenistöä.

Yleiset edellytykset puolueen toiminnan voimistamiselle ovat olemassa. Kommunistit ovat esiintyneet aktiivisimmin ja johdonmukaisimmin työväenluokan luokkaetujen puolesta. Marxilais-leniniläiset aatteet ovat saaneet viime vuosina paljon uutta kannatusta erityisesti nuorison keskuudes-

sa. Puolueen useat taistelutunnukset on omaksuttu laajoissa työtätekevissä väestöpiireissä.

Kommunistinen puolue kutsuu riveihinsä kaikkia niitä, jotka haluavat toimia puolueen hyväksymän toimintalinjan mukaisesti suurpääomaa ja porvarillista oikeistoa vastaan, jotka pyrkivät laajentamaan demokratiaa, taisteleman sortoa ja riistoa vastaan, jotka haluavat osallistua puolueen riveissä aikakautemme suureen taisteluun imperialismia ja sotaa vastaan kansojen rauhan ja vapauden sekä sosialismin voiton puolesta.

V

Suomen kommunistinen puolue ja kansainvälinen kommunistinen liike

Suomen kommunistisella puolueella on edessään suuria kansallisia tehtäviä. Niitä ei voida kuitenkaan erottaa puolueen kansainvälisistä tehtävistä. Vuonna 1969 pidetty kansainvälinen neuvottelukokous totesi, että "jokaisen kommunistisen puolueen politiikan tehokkuus riippuu sen menestyksestä omassa maassa ja muiden veljespuolueiden menestyksestä sekä niiden yhteistoiminnan asteesta. Jokainen kommunistinen puolue on vastuussa toiminnastaan oman maansa työväenluokalle ja kansalle sekä samanaikaisesti kansainväliselle työväenluokalle."

Nämä kansainvälisen neuvottelukokouksen sanat ovat erittäin velvoittavia myös SKP:n toiminnalle.

SKP:n jäsenet taistelevat Suomen kansan, sen suuren työtätekevän enemmistön etujen puolesta. Suurimpana isänmaallisena velvoitteenaan kommunistit pitävät taistelua demokratian laajentamiseksi, suurpääoman vallan rajoittamiseksi, sosialismin toteuttamiseksi Suomessa. Samalla SKP:n jäsenet ovat proletaarisen internationalismin kannattajia, jotka yhdistävät voimansa kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhteiseen toimintaan, kansojen suureen yhteiseen taisteluun imperialismia, sotaa, sortoa ja riistoa vastaan.

SKP on osa kansainvälistä kommunistista liikettä. Yli 50 vuotta puolueemme on osoittanut työtätekevälle väestölle, että kansamme onni ja menestys ei ole turvattavissa kansallisen eristäytymisen tietä, vaan liittämällä ponnistukset maailman edistyksellisten voimien yhteiseen taisteluun.

Puolueemme on pitänyt tärkeimpänä internationalistisena velvollisuutenaan toimintaa Suomen ja Neuvostoliiton kansojen ystävyyden, maittemme välisen luottamuksellisen yhteistoiminnan hyväksi. Tällä alalla puolue on suorittanut suuren tienraivaajatyön, joka on koitunut koko kansamme hyväksi.

Läheiset yhteistoimintasuhteet ovat vallinneet ja vallitsevat puolueemme ja Neuvostoliiton kommunistisen puolueen kesken. Ne ovat eräs keskeinen perusta puolueen menestykselliselle toiminnalle. Nämä suhteet nojautuvat vankkoihin perinteisiin, siihen yhteiseen taisteluun, jota Venäjän vallankumouksellinen liike ja Suomen työväenliike kävivät yhteiskunnallisen ja kansallisen vapautuksen puolesta tsarismin kaudella, siihen yhteiseen taisteluun, joka yhdisti molempien puolueiden jäseniä 1920-, 1930-luvuilla ja sotien kaudella taistelussa taantumusta ja fasismia vastaan. Ne nojautuvat siihen hedelmälliseen yhteistoimintaan, joka puolueittemme kesken on vallinnut sotien jälkeisellä kaudella, joka on ollut omiaan edistämään myös Suomen ja Neuvostoliiton valtioiden välisten yhteistoimintasuhteiden kehitystä.

SKP pitää tänäänkin keskeisenä kansainvälisenä tehtävänään toimintaa Suomen ja Neuvostoliiton kansojen ystävyyden lujittamiseksi ja taistelua niitä voimia vastaan, jotka haluavat vahingoittaa näitä suhteita. Se tuomitsee kaikenlaisen neuvostovastaisuuden ilmenemismuodot vihamielisenä suhtautumisena sosialismin maata kohtaan.

SKP haluaa jatkaa yhteistoimintaa kaikkien veljespuolueiden kanssa vuoden 1969 kansainvälisen neuvottelukokouksen päätösten mukaisesti ja sen asiakirjoissa ilmaistujen veljespuolueiden keskinäisiä suhteita koskevien periaatteiden pohjalla. Puolue tuomitsee jyrkästi Kiinan kommunistisen puolueen johdon hajotustyön, joka vaikeuttaa näiden periaatteiden mukaista kansainvälisen kommunistisen liikkeen rivien eheyttämistä.

Puolue on aktiivinen osa niistä voimista, jotka maailmassa taistelevat rauhan ja demokratian puolesta imperialismia vastaan, yhteiskunnan vallankumouksellisen muuttamisen puolesta kapitalistisesta sosialistiseksi.

Helsinki 1972 Kustannusosakeyhtiö Yhteistyö